

Groep II,

23 maart 1958,

Goeden morgen, vrienden.

Op deze zondagmorgen zou ik toch weer gaarne terug willen komen op:

JEZUS' LEVEN EN JEZUS LEER

Wij willen op het ogenblik niet trachten na te gaan, hoe heel de voorgeschiedenis van Pasen tot stand is gekomen. Maar misschien kunnen wij ons een ogenblik verdiepen in Jezus opvattingen t.o.v. lijden en zijn gedachten omtrent de verlossing, die immers later in het Christendom zon buitengewoon grote rol is gaan spelen.

In de eerste plaats moeten we wel vaststellen, dat Jezus zelve overtuigd was, dat hij zou moeten sterven en lijden, dat hij zijn leven zeker niet op een vredige manier zou beëindigen. Integendeel, hij heeft meermalen gezinspeeld op zijn dood. En ook op zijn lijden. Denk maar aan zijn uitspraak, die hem zelfs door het Sanhedrin wordt voorgeworpen: "Want in drie dagen zal ik deze tempel, die vernietigd wordt, wederom opbouwen." De vertaling wordt meestal iets anders gegeven, maar dit is de werkelijke inhoud.

Het zal dan ook heel begrijpelijk zijn voor U, dat zijn leerlingen zich juist daarmee vaak bezighielden. De eigenaardige uitspraken van Jezus, waarbij hij natuurlijk het woord kruisiging en dood niet gebruikte, brachten hen vaak tot een haast fanatieke honger naar feiten. Enkelen onder hen, waaronder Johannes, mochten echter van Jezus meer vernemen hieromtrent. En zo heeft hij dan ongeveer zeven maanden, voordat hij naar Jeruzalem ging en daar later werd gekruisigd, tot Johannes als volgt gesproken:

"Wij leven en in ons is een taak gelegd door de Vader. Deze taak te vervullen valt ons zwaar. Maar er is geen andere weg naar vrijheid. Zo zeg ik U, mijn broeder, dat ik zal sterven en dat gij in angst zult vluchten om mijn dood. Het raadsbesluit van de Almachtige stelt mij voor de keuze: de verlossing te kennen dan wel onder te gaan."

Het denkbeeld verlossing staat hier in een context, die het een geheel andere betekenis geeft, dan men in het Christendom gebruikelijker wijze doet. Want Jezus spreekt hier over zijn eigen verlossing. Hij brengt niet naar voren, dat de wereld verlost zal worden door hem. Neen, hij stelt, dat zijn dood zijn verlossing betekent. Om niet te vervallen in reeksen van onsamenhangende citaten wil ik trachten al wat hiermede samenhangt in mijn eigen woorden kort weer te geven. Wanneer een mens leeft, zijn hem in dit leven bepaalde mogelijkheden gegeven. Deze mogelijkheden geven hem enerzijds de kans om stoffelijke wereld en stoffelijke welvaart, kortom al wat hij stoffelijk verlangt, te veroveren. Aan de andere kant ligt een pad, dat moeilijker is. Dit is weliswaar niet vrij van het stoffelijke, maar elke verwerving daarin, elke handeling daarin wordt bepaald door een doel, dat buiten het stoffelijke zelve ligt.

De verlossing betekent: het vrij worden van de materie in de vorm, waarin een mens die kent. Wanneer Jezus sterft, is hij pas werkelijk vrij. Want nu kan men hem niet meer dwingen om een vorst te worden. Men kan hem niet meer in de bekoring brengen nu maar eens zijn populariteit te gaan exploiteren. Hij is volledig vrij geworden en in deze vrijheid kan hij gaan door alle werelden. Hij is verlost van wat de Boeddhist waarschijnlijk "Maya" zou noemen, van de begoocheling.

De mensen zoeken ook naar verlossing. De kerken stromen over van gebeden om verlossing. Het woord "Verlosser" is een schrale echo geworden, die rond de hele wereld weerkaatst, terwijl de zin ervan verloren is. Verlossing betekent: vrij worden van jezelf. De demonen uit de duisternis, waarmee men U zo gaarne dreigt, de vreemd verdorven demonen, die de mens trachten te verleiden tot handelingen en daden, door anderen afgekeurd, bestaan in feite alleen in Uzelf. Evengoed als de rechterstoel Gods in Uzelf bestaat. In de mens liggen alle waarden, die hem zijn leven doen beoordelen en hem na een overgang ook zichzelf doen

veroordelen. Dit te begrijpen is noodzakelijk, willen wij het verlossingsprincipe dat Jezus verkondigt, werkelijk begrijpen.

Er is niemand, die U vrij kan maken van schuld. Er is niemand, die U nu eens eventjes verlossen kan van al de schulden, door anderen voor U opgehoopt. Erfzonde is een dwaasheid, tenzij men de gevolgen, die uit de legendarische opstand van Adam en Eva zijn voortgevloeid, zelve erfzonde noemt. Hierover merkt Jezus overigens een keer op, dat de zonde van Adam en Eva niet was, dat zij aten van de vrucht, maar dat zij zich tijdens dit eten van schuld bewust werden. Het criterium, dat hij dus stelt, is een geheel ander. En hij meent, dat het schuldbewustzijn, dat in de mens sterker en sterker is geworden, in feite de banvloek is van het menszijn, de erfzonde, waarover anderen zoveel spreken, Maar wanneer wij onszelf kunnen bevrijden van dit schuldbewustzijn, wanneer wij zonder schuld kunnen ingaan in een wereld, waarin geen enkele stoffelijke waarde meer bepalend is, dan zijn we waarlijk verlost, dan zijn we vrij.

Johannes zal veel later voor enkelen nog eens Jezus leer omtrent vrijheid, omtrent verlossing herhalen. En hij spreekt dan ongeveer als volgt: "Gij, die zoekt naar de vrijheid, jij, die zoekt naar het Koninkrijk der Hemelen, bedenk wat de Meester U heeft geleerd. Niet buiten U kan het Koninkrijk der Hemelen verworven of benaderd worden; niet buiten U liggen de schimmen van goed of kwaad; het buitenste duister woont evenzeer in Uw eigen hart als het licht van de Hemelse Vader. Slechts wie zichzelf is, en zich toch bevrijdt van alle uiterlijkheid, zal tot dat Rijk ingaan. Dit is de weg en de waarheid, die mijn Meester Jezus was," De opvatting dus van het persoonlijke, van het aan het "ik" gebundene.

Nu mogen we dat wel even overzetten in de praktijk. U leeft hier in deze wereld. Alles is U gegeven in deze wereld. Er is U niet gezegd: "Dit is een tuin vol met verboden vruchten." Er is maar een ding verboden in die wereld, alsof er één paradijsboom zou staan, waarvan men de vruchten niet mag proeven, wil men de vrijheid behouden, wil men de verlossing kunnen ervaren. En dat is vreemd genoeg de bezitszucht. Op het ogenblik, dat de mens zich uitbreidt buiten zichzelf en meent rechten te kunnen uitoefenen op de wereld dan wel op gedachten, ideeën of waarden, die er in zijn verscholen, is hij werkelijk gebonden. Datgene, wat je tot eigendom maakt, kun je niet meer ontkennen. Datgene, wat je voor jezelf opeist in de wereld, is een last, die je verder met je mee moet slepen. Eerst wanneer je niets voor jezelf opeist - noch verwerpende, noch aanvaardende, doch slechts belovende datgene, wat de Schepper je heeft gegeven - kun je werkelijk vrij zijn. Dan ken je de gedachte der verlossing wel volledig. Want bevrijd van elke band kunnen je gedachten uitgaan tot de Allerhoogste, kunnen ze afdalen tot de diepste werelden, zonder dat je zelve daarbij verloren gaat. Men heeft zich ook wel eens verwonderd over Jezus' uitspraak, dat slechts degenen, die zijn weg gaan, de tweede dood niet behoeven te sterven.

En het is uitgelegd op duizend-en-één manier. Men heeft gezegd: "Nu behoef je dus niet meer te reïncarneren, als je Jezus weg volgt." Het is een mogelijkheid, maar geen zekerheid. Men heeft gezegd; "Ja, de anderen, die worden in het duister door God in een hel geworpen en sterven daarin; doch degenen, die in Zijn licht leven, kennen deze dood niet." Ook dat is niet waar, De tweede dood is: het sterven in datgene, wat je toebehoorde, het sterven in datgene, wat je verliest, terwijl het nooit je werkelijk eigendom is geweest.

Wie in de duistere sferen heeft gezien, welke kwellingen sommige geesten zichzelf kunnen opleggen, begrijpt naar ik meen beter, wat hiermede is bedoeld. Wanneer men de waanzinnige ijver heeft gezien van de gierigaard, die tracht zijn geld te tellen en voortdurend treurt over het verlies daarvan, terwijl het voor zijn wezen in feite niets betekent; wie heeft gezien hoe zij, die de lusten beschouwen als het hoogste goed, in een eeuwige jacht zonder bevrediging voortstuiven, niet wetende hoe zich te bevrijden uit deze fatale cirkelgang, die zal begrijpen, dat dit de dood is. Het is het duizendmaal weer verliezen, van wat je hebt gesteld boven de waarden van je eigen wezen.

Voor ons allen ligt een weg tot verlossing open. Niet gemakkelijk is het om die weg zo te gaan. We zullen van heel veel dingen afstand moeten doen. We zullen vooral afstand moeten doen van de kritiek, die we hebben t.o.v. de wereld; en van de bezitslust, die we tonen t.o.v. al wat onze wereld kent. Maar wij zijn in feite en in wezen vrij, wanneer wij niet zelf banden aanvaarden.

Wanneer wij ons onthechten, kan ons soms een bewijs worden gevraagd. Dat Jezus dit bewijs heeft gegeven in zijn sterven en herrijzenis, hangt niet alleen samen met zijn persoonlijke belevingen, maar ook wel degelijk met de taak, die hij op de wereld te vervullen had, n.l. het brengen van een nieuwe boodschap, een nieuwe leer. Voor ons kan dus een dergelijke beproeving kleiner, minder ernstig zijn. Maar ook voor ons zal gelden: dat, wat wij willen behouden, zullen wij te allen tijde moeten verliezen. En in dat verlies zullen wij sterven, niet eenmaal maar duizenden keren. Doch indien wij vrijwillig prijs kunnen geven, dan zullen wij juist in de vrijheid van onze gave, in de vrijheid, die wij voor onszelf verwerven door niet een recht te doen gelden of te menen, dat een toebehoren bestaat, vrij zijn.

Dit doet ongetwijfeld nog een vraag rijzen. Want Jezus gaf alle dingen vrij en toch beloofde hij zijn leerlingen; "Waar twee of meer van U in mijn naam aanwezig zijn, daar zal ik in Uw midden zijn." Hij spreekt toch "over zijn leer, en zijn leerlingen. Hier wordt dus een bezitsvorm uitgedrukt. Maar laten we dan ook de consequenties van deze bezitsvorm ons goed realiseren. Zolang Jezus leer op deze wereld bestaat, zolang mensen langs zijn weg zoeken de vrijheid te vinden, zal deze Jezus gebonden zijn aan hen, waar hij verantwoordelijkheid t.o.v. hen heeft aanvaard. De goddelijke liefde, die Jezus in de beperkte vorm der naastenliefde verkondigt op aarde, houdt een zekere aansprakelijkheid in voor je medemens. Doch wanneer deze vrijwillig aanvaard is, is het eigenlijk een vreugde en niet een smart; geen sterven maar een voortdurende wedergeboorte.

Hier zou ik bij voorkeur de kerkvader Hilarion willen aanhalen. Deze zegt n.l.: "Indien men Jezus verwerpt, zo brengt dit hem geen smarten. Want levend in het licht ziet hij de weg, die een ieder is voorbestemd. Maar indien men zich tot hem bekent en door zijn waarheid wordt gebracht tot het eeuwig Jeruzalem, dan verheugt hij zich bovenmate. Want in zijn wezen is de vreugde hernieuwd geboren; hernieuwd kent hij de verheerlijking, waarmee hij na zijn lijden opstond op aarde,"

Misschien erg filosofisch, maar toch wel aanvaardbaar. Per slot van rekening wanneer je zelf iets herboren ziet worden, dan is het een plezier, dan is het een vreugde. Laten we het voorbeeld nemen van een tuinman. Toen de tijden rijp waren, heeft hij de aarde omgespit. Hij heeft het zaad van de bloemen er in uitgestrooid, hij heeft het gesloten en overgelaten aan de Almacht, aan het werk van de planten zelf. Wanneer ze niet opkomen, ach, dan zal het hem niet zeer deren. Maar wanneer zo'n bloem dan eindelijk groen de aarde doorbreekt, langzaam maar zeker openplooit in volle kleurenpracht, dan is het telkenmale weer een vreugde, omdat je zelve geplant hebt; omdat je zelve verbonden bent hiermee. Er bestaat dus wel degelijk een band.

Zo stel ik mij voor, dat er een band bestaat tussen de lichtende krachten, die ons tot de waarheid trachten te geleiden en ons eigen wezen, dat langzaam zich bewust wordt van de eeuwigheid, van de eeuwige waarheid. Zo stel ik mij ook voor, dat Jezus deze vreugde kende. Er is dus geen reden voor ons om afstand te doen van alle leven en beleving. Er is geen werkelijke reden om nu maar alles terzijde te werpen. Wat wij moeten en kunnen doen? Wij moeten trachten het goede te doen ontwaken in de wereld en telkenmale, wanneer het vrucht draagt, zullen wij ons verheugen. Dan zullen we zeggen: "Ziet, daarin heb ik mijn aandeel gehad." Zou het echter te gronde gaan, zo zullen we niet te veel treuren, want ons pogen was ons reeds een vreugde. En indien dit niet ontwikkeld wordt door omstandigheden buiten onze beheersing, zo treft ons niet de verdovende droefheid van de schuld.

Jezus' verlossing is een verlossing, die je voor jezelf moet baren. Jezus' verheerlijking is datgene, wat in onszelven sluimert. Het is aan ons om die weg te gaan. Het is aan ons om afstand te doen van al te grote rechten, die we menen te moeten uitdrukken op de wereld. Afstand te doen van eisen, die we durven stellen aan onze bezittingen of aan de mensen, die rond ons zijn. Daarvoor in de plaats moeten we leren te geven. En wanneer we al ons wezen uitbreiden buiten het "ik", dit slechts te doen door zelf daarin de kracht te geven, opdat de vreugde van haar werking voor ons steeds weer een intensifiëring is van de lichtende kracht in het "ik", van de vreugde, die wij kennen, wanneer wij een ogenblik vrij zijn van alle stoffelijke gebondenheid en zorgen.

Dit alles, wat ik U zeg, behoort tot Jezus' esoterische leer. Het is niet zo maar een stelling, bijeengegaard en hier op een morgen voor U neergelegd, omdat ze beschouwelijk genoeg is voor een zondagsbijeenkomst. Het is een essence, die uit vele woorden en gesprekken werd

samengedragen. Het is een waarheid. Een waarheid niet alleen van het christelijk geloof, maar een waarheid, die in praktisch elke andere geloofsvorm evenzeer kan voorkomen. Het is een waarheid, die steeds weer op de wereld ontdekt wordt. Het is een waarheid, die steeds weer wordt geopenbaard door hogere en lichtende geesten, die ter aarde dalen. De vrijheid de verlossing van het "ik" door het "ik" is het doel van het leven op aarde. Het is de weg van de geest, die streeft naar hogere bewustwording.

Daarom hoop ik, dat U deze woorden ernstig zult willen overwegen en misschien ook U zult willen afvragen, in hoeverre dit een betekenis heeft voor Uzelve. In hoeverre voor U hier een weg ligt om te ontkomen aan veel, wat U lijden heeft bezorgd, wat U gebonden heeft aan de materie, wat U het leven tot een gevangenschap in plaats van tot een steeds vreugdiger bevrijding heeft gemaakt. Ik dank U voor Uw aandacht.

o-o-o-o-o

Goeden avond....eh....goeden morgen, vrienden,

Ja, voor mij maakt het geen verschil uit. Voor mij zijn immers morgen en avond een licht geworden. Maar voor U is het thans een zonnige morgen en misschien, misschien mag ik dan toch wel een ietsje vertellen, van wat de vorige spreker naar mijn idee vergeten heeft.

Wanneer wij zo praktisch zijn en zo alles trachten te ontleden, zijn we geneigd om ook de belangrijkste band in ons leven te vergeten. En dat is toch wel de band, die ons bindt met God. De goddelijke liefde, die zich openbaart ook in ons wezen. Die liefde mogen we niet voorbijgaan. Want zelfs indien hemel en aarde voorbijgaan, zo zal God voortbestaan. En de liefde, die deel is van Zijn volmaaktheid, zal nog steeds ons behelzen, zal nog steeds ons wezen in Zich omvatten.

Wanneer we fouten maken, wanneer we "zondigen" volgens menselijk denken, trekt God die liefde niet van ons terug. Wanneer wij in het duister verdoold raken, is het niet Gods liefde, die ons verlaat, maar zijn wij het, die die liefde verwerpen. Dat is het belangrijke. Wanneer we ook elk, houvast zouden moeten terzijde stellen zoals onze eerste spreker dat heeft verteld dan is er toch een punt, waaraan je je moet blijven vastklampen, dat je steeds intenser moet willen beleven, dat je moet zien als een werkelijk eigendom, als een deel van je wezens de oneindige liefde Gods.

Wat deert het ons wat er in onze wereld verandert, wanneer we weten, dat Gods eeuwige kracht met ons is. Wat zullen wij ons zorgen maken over de dag van morgen, wanneer we weten, dat in de eeuwigheid het Gods liefdevolle wil is, die ons in stand houdt.

We hebben, vrienden, niet zo erg veel reden om onszelf te verwerpen. Dat is misschien wat gevaarlijk gezegd. Maar zolang God nog iets in Zijn liefde opneemt, hebben wij, schepselen, dan het recht om het te verwerpen en uit te stoten? Daarom is er altijd een weg tot licht; er is altijd een kracht, die ons voort kan leiden. Daarom is er nooit een eeuwig duister of een eeuwige verdoeming. En daarom is er altijd een verlossing.

Weet U, wanneer Onze Vader in de hemelen - dat vind ik een mooi woord voor God, "Onze Vader in de hemelen" - met ons is, wat kan ons dan verder nog overkomen? Wat kunnen we dan nog ontberen van het werkelijk noodzakelijke? Zo we er op vertrouwen, dat onze hemelse Vader ons alles geeft, wat nodig is, zullen we dat hebben. Voor die verlossing, voor die bevrijding is het m.i. noodzakelijk, dat wij Gods liefde in vol vertrouwen aanvaardden. Niet met een voorbehoud en niet met een opstandigheid - al valt het vaak moeilijk - maar eenvoudig ons laten onderdompelen in een zee van lichtende kracht; onszelven laten vullen met deze liefde Gods, tot zij uit ons wezen uitbreekt en het lijkt, of we sterven in de verrukking van een eeuwig licht.

Je kunt als mens al zo vrij zijn, zo heel erg vrij, wanneer je maar accepteert, wat God je geeft. Of je nu knielt voor een altaar met het heilig sacrament in je handen, of dat je misschien ergens staat in de natuur, kijkende naar al wat er uit de aarde groeit, maakt niet zoveel uit. Maar je moet je bewust zijn van de tegenwoordigheid van je God. Je bewust zijn van de liefde, waarmee Hij je omgeeft. Je moet je bewust zijn van de wijze, waarop Zijn wezen je verbindt met alles wat er bestaat. Dan praat je niet meer over schuld en over begeren; dan spreek je niet meer van bittere noodzaken of van vreugdige krachten. Dan is er maar één ding werkelijk waar: de liefde, die het heelal vervult. En voor mij is verlossing dan ook: een je bewust worden van die liefde, zodat je daarin al het andere kunt vergeten.

Zo dadelijk komen weer de feestelijke dagen van Pasen. En dan horen we weer die vreugdige kreet; "Verheugt U, de Meester is herrezen! Jezus is opgestaan uit het graf! Het is mooi. Maar soms lijkt het me, of ik daarachter een andere kreet hoor. Een kreet, die heel vaak klinkt, wanneer een mensenziel vrij wordt: "Verheugt U, want een deel der schepping is herboren tot het licht, een deel der waan is geblust en opnieuw is de rijkdom van Gods liefde in Zijn schepselen geopenbaard."

Zo is het een zegen te leven, wanneer je die liefde maar steeds weer kent als een werkelijkheid voor jezelf. Het is een vreugde te sterven, want die liefde geleidt je door alle gebeuren heen, zuiver, rein en lichtend. Het is dan een vreugde om God te kennen in jezelf en op te gaan in de vrijheid, waarin niet van verlossing behoeft te worden gesproken, omdat Gods liefde ons de vrijheid geeft en wij haar slechts zelf behoeven te aanvaarden.

Nu weet ik wel, dat dit niet allemaal zo redelijk is, zo theologisch spitsvondig en zuiver, maar die andere dingen kan ik horen doch niet beleven, Maar dit ene: de liefde van God voor heel Zijn schepping, die beleef ik wel, innig en intens. En daarom is voor mij dit de waarheid.

Vrienden, ik zal U niet langer bezighouden met - wat U misschien wel eens lijkt te zijn - het gebazel van een oude man. Ik zeg alleen nog maar dit: Zoals ik Gods liefde ken, zo bestaat zij reeds nu in en rond U. En het is ommetwille van die liefde, dat ik met U ben, waar het mij mogelijk is. Het is ommetwille van die liefde en door die liefde, dat hele werelden van lichtende geest met U gaan. Vertrouw dan daarin. Probeer dit te zien als het grootste in je leven. En je zult het geluk en de vrijheid kennen van een geest, die Zijn God leert kennen. Prettige zondag, allemaal.

o-o-o-o-o

Goeden morgen, vrienden.

Ja, het is eigenlijk zo'n beetje lente, hè. Niet dat je er veel van merkt, maar het is dan toch wel weer zo ver. Volgens de kalender moeten op het ogenblik alle krokussen openspringen en moet de zon U met herauten van warmte een welkom toeroepen in een nieuwe wereld. Want het mag wel soms al lente lijken, aan de andere kant blijven de sneeuw en de vorst U toch nog niet gespaard. En ik geloof, dat U hoogstens zegt: "De lente is een beetje laat." Maar dat komt, omdat de krachten van de natuur niet op een dienstregeling lopen.

De mens is wel gewend om schema's op te stellen en ik geloof, dat hij dat het liefste zou doen als met een spoorboekje. De 21^e maart om nul uur nul vijf komt de eerste warme wind, terwijl 's morgens om 7.30 precies de eerste zomerzon doorbreekt, waarop twee uur later de eerste knoppen openspringen. Maar zo gaat het niet. En daar zit 'm nu juist de moeilijkheid. We hebben over het algemeen geen geduld.

De mens denkt, dat hij zo mooi kan denken, dat hij het zo mooi kan opbouwen, dat hij het wel eens eventjes zal vertellen: Zo wordt het en niet anders. Nu ja, moeder Natuur lacht erom. En de zon trekt er zich ook niet al te veel van aan. Alleen wanneer de mens zich houdt aan de werkelijke waarde en daar achteraan gaat, ja, dan kan hij wel eens dicht bij de waarheid komen. En dan stamelt hij een beetje moeizaam in zijn weerberichten: Heden, de 11^e dag van de lente, verwachten wij wederom sneeuwbuien, zij het plaatselijk; en in de nacht toenemende vorst met mogelijkheid tot mist en gladheid op sommige wegen in het noorden van het land. Kijk, dan klinkt dat misschien wel een beetje zakelijk, maar het is dicht bij de waarheid. Om de doodeenvoudige reden, dat je voor de natuur nu eenmaal geen schema kunt opstellen. Zelfs wanneer je ongeveer weet, hoe de zaak moet lopen.

Per slot van rekening in jezelf is het eigenlijk precies hetzelfde. Je kunt nu wel gaan vertellen, dat je aanvoelt, dat dit mogelijk is en dat dat kan en dat het zus en dat het zo moet. Allemaal heel aardig, heel erg prettig, heel erg vriendelijk. Maar.... bent U in staat om voor Uw eigen leven - en nu zonder gekheid - een programma op te stellen, dat volkomen alle factoren inhoudt alleen maar voor 24 uur? Dat kunt U niet. Toch zijn er een hele hoop mensen, die niet alleen maar 24 uur van hun leven van te voren indelen dat komt nog al eens veel voor maar die het zelfs doen met de eerstkomende 10 of 12 jaar. Die eenvoudig voor zichzelf nu maar eens gaan vaststellen: Nou zal het zo en zo gebeuren, en dat en dat, en anders gaat het niet. Het is heel aardig, maar het loopt altijd mis.

Nu weet U, dat de natuur grillig kan zijn. En wanneer dus op een dag de kalender plotseling luidkeels verkondigt: "Het is lente," dan gelooft U dat niet zo maar. Dan kijkt U eerst eens naar buiten en dan trekt U nog eens een extra winterjas aan. Maar in het leven zijn er een hele hoop mensen, die menen, dat je daar geen rekening mee hoeft te houden. Zij hebben voor zichzelf vastgesteld, dat het zó zal gebeuren en nu moet het zo gebeuren. En als het niet gaat? Dan zijn ze gebroken, dan zijn ze er kapot van. Het is eigenlijk dwaas, hé?

Ziet U dat buiten de zon schijnt? Mooi weer, hé? Een beetje fris, maar toch wel mooi weer. Dan moet U niet gaan zeggen; "Het is nu mooi weer, dus vanavond om zes uur ga ik wandelen," Dat is dwaasheid. Dan moet je zeggen; "De zon schijnt. Kom, laten we er meteen op uit trekken, want wie weet, over een paar uur kan het wel weer regenen of sneeuwen." Dat is verstandig.

Zo moet je het in je leven ook beschouwen. Wanneer er op een gegeven ogenblik lichte krachten voor je zijn (zoals dat dan heet)| m.a.w. wanneer er gelegenheden voor je open liggen, wanneer je je sterk en vrolijk voelt, wanneer je denkt: "Nu kan ik het eens eventjes aan," dan moet je niet gaan zeggen; "O, nu heb ik energie, dus nu zal ik morgen aan het werk gaan." Gooi dan al je miezigheid en je misnoedigheid maar opzij en begin maar meteen. Want wie weet hoe lang het duurt! Wanneer je denkt: "Nu kan ik in het leven eens een keertje wat vreugde en ontspanning vinden," zeg dan niet: "Ja, ik heb dat nu vastgesteld, ik heb er nu zin in, maar de volgende week zullen we het doen." De volgende week, wanneer Uw programma eenmaal begint te lopen, zit U met een verkoudheid en heeft U er alleen maar zorg en ellende van. Doe het vandaag als het maar even kan.

Weet U, dat is nu een punt, dat men wel eens eventjes vergeet, hé. De mensen denken zo vaak, dat je het allemaal mooi in een schema kunt uitwerken. In het leven is het anders, vrienden. In het leven mag je rustig zeggen: "Grijp je kans, grijp je gelegenheid." Wanneer je weet, dat iets goed is; wanneer je weet, dat iets begerenswaard is, wanneer je weet, dat dit voor jou een noodzaak is, een behoefte; wanneer je weet, dat de gelegenheden je gunstig zijn om iets te bereiken, wat je verlangt; wanneer je weet, dat nú het ogenblik is voor een geestelijke verdieping, zeg dan niet: "Eerst het andere afmaken." Of: "Eerst eens zus kijken of zo kijken," Maar doen.

De oude Romeinen hadden een afbeelding van de godin van het geluk. Die had van voren een heel lange lok haar, en als je je daaraan vasthield, vervulde zij al je wensen. Maar als ze ook maar een stap voorbij was, had je niets meer, want de achterkant van haar hoofd was kaal. Ja, U lacht erom. Het was natuurlijk niet omdat ze een modern haarwasmiddel had gebruikt, maar alleen om aan te geven, dat wanneer de gelegenheid komt, je haar onmiddellijk moet grijpen. Anders is ze voorbij en ze keert misschien nooit meer terug.

Het leven is vol van gelegenheden voor een geestelijk beloven, voor een stoffelijk bereiken. Elk ogenblik weer presenteert de wereld je zo maar op een schaalje de mogelijkheid om dit of dat te doen. En dan zegt de mens niet: "Ik spring er op af en ik grijp het beet." Dan zegt hij niet: "Nu heb ik deze kans, dus nu gooi ik alles op zij om eventjes in die geestelijke verdieping kracht te vinden." Dan zegt hij: "Ja, O, prettig, dat het er is. Als ik dan even mijn boekhouding in orde heb gemaakt en nog even naar die heb getelefoneerd en nog even naar de slager ben geweest, dan zal ik eens gaan kijken." Dan is die gelegenheid in geen velden of wegen meer te zien. En dan zegt de mens: "Ja, maar ik krijg toch nooit de kans in het leven. Ik heb geen gelegenheid. Wat is dat toch ellendig voor me," Om de doodeenvoudige reden, dat hij de moed niet heeft, de dingen te nemen zoals ze zijn, de gelegenheid te pakken, wanneer die zich voordoet. Omdat hij zich de moeite niet getroost om met een vol vertrouwen te zeggen; "Gaat het vandaag niet, goed, dan doe ik wat anders. Morgen komt die kans. En wanneer ze komt, gooi ik alles op zij en ik pak haar,"

Dit is eigenlijk geen zondagmorgenverhaal, hé. Het klinkt zo'n beetje als opportunisme. Maar dat is het niet. We moeten de zaak n.l. zó bekijken: Ik begon over die lente, hè. Zo goed als de lente op een gegeven ogenblik de zonnewarmte brengt, waardoor de planten kunnen gaan groeien (dan krijgt U de bollenvelden weer en alles wat erbij hoort) zo zijn er in het leven ook bepaalde perioden. In die perioden wordt ons meer dan normaal geestelijke kracht gegeven, wordt ons meer dan normaal stoffelijke gelegenheid geboden. En die perioden gaan net als de lente voorbij. En als je te lang nadenkt, dan is het weer zover, dan is er niet meer wat je zoekt.

Het is helemaal geen opportunisme, wanneer je van de gelegenheden gebruik maakt, wanneer ze nodig zijn. Zou het per slot van rekening geen dwaasheid zijn om plannen te ontwerpen, die nooit uitkomen en die je nooit kunt verwerkelijken? Is het niet veel verstandiger om van dag tot dag te rekenen, intens te leven in het heden, maar ook steeds bereid te zijn datgene, wat je innerlijk verlangt, werkelijk begeert en verlangt vooral in geestelijk opzicht tot waarheid te maken, waar je de kans ervoor krijgt? Weet U, het zou U een hele hoop mismoedigheid besparen, een hele hoop ellende. Het zou U een hele hoop nutteloos gedroom en gekwezel kunnen besparen.

Ik zal U een aardige gelijkenis geven. (ik heb niet veel tijd, maar dat kan er nog wel even vanaf.) Weet U, er was eens een kwezel, die heel graag Onze Lieve Heer wilde zien. En dus zat ze van de morgen tot de avond in de kerk en ze zat maar te bidden en te bidden en te bidden. Soms wilde ze eigenlijk wel eens liever naar buiten gaan, maar ze meende; ze moest blijven bidden, bidden, bidden. En op het laatst werd het een eentonig gedreun, waarin ze steeds maar hetzelfde herhaalde: "Onze Lieve Heer, laat me alsjeblieft U zien, laat me alsjeblieft U zien." En wanneer ze dan eens een keer toevallig buiten die kerk moest zijn, dan haalde ze heel hoog haar neus op en keek ze naar die onwaardige menigte, die niet door zo'n groot verlangen, zo'n groot begeren werd gedreven. Tot ze op een goede dag de schrik van haar leven kreeg. Want terwijl ze daar weer zo sufferig, dromerig dezelfde wensen voor zichzelf zat op te dreunen, geknield daar voor het altaar was er opeens een heel groot lawaai buiten en toon een grote stilte. Ineens stroomde de kerk vol. Het orgel speelde een Te Deum Laudamus. Ons kwezelke vroeg zich af: "Wat is er nu gaande?" Ze ging het aan de buurman vragen. "Wat, heeft zo'n vrome zuster als U dat niet gehoord?" zei hij vol verbazing. "Jezus is buiten verschenen."

Toen zei het kwezelke een paar dingen, die allesbehalve kwezelachtig waren en ze liep boos de kerk uit. Want ze had één ding vergeten: Dat je om in contact te komen met God en de goddelijke krachten, om in contact te komen met de werkelijkheid, nooit je mag beperken tot het eentonig opdreunen van je eigen wensen in de mening, dat dat een verwerkelijking is. Je moet zelf leven en streven. En zoals veel mensen, die misschien nooit aan Jezus hadden gedacht, in dit verhaaltje bleven staan en zijn verschijning zagen, zo komt voor U het ogenblik, dat U ook die verschijning ziet. En dat is de tijd om als de bliksem de kerk in te gaan en ook een Te Deum te zingen. Maar niet vóór die tijd.

Het leven heeft zijn eisen. Het leven heeft zijn mogelijkheden. Aan U is het om ze te pakken, zoals ze komen. Niet met een reguleren van: "Wat ik vandaag krijg, zou ik eigenlijk pas overmorgen willen hebben. En wat ik misschien in de toekomst kan krijgen, zou ik nu al willen hebben." Neem wat het leven je geeft. Gebruik het om een zo goed en zo prettig mogelijk leven mee op te bouwen. Gebruik het vooral om steeds meer inzicht te krijgen in de schepping en in je eigen bestaan. Dan kom je tot een wijsheid, tot een levenswijsheid, die dan die verlossing - waarover onze vorige sprekers het allebei hebben gehad - je tot een werkelijkheid maakt. Want ik geloof, dat die verlossing in negen van de tien gevallen eenvoudig is: afstand doen van de stommiteiten, waarmee je jezelf verblindt.

Dat is misschien tamelijk hard gezegd, maar dat lijkt mij de essence van de zaak, om maar eens met anderen te spreken. De essence van de zaak is voor mij, dat een mens leert elke gelegenheid, die hem geboden wordt om geestelijk verder te komen, om stoffelijk verder te komen, om wijzer te worden of rijker, te gebruiken. Niet omdat de dingen op zichzelf zo belangrijk zijn, maar omdat het belangrijk is steeds te nemen wat het leven je biedt, steeds te aanvaarden, wat God je geeft, onverschillig in welke wereld je staat. Tot je op een gegeven ogenblik zoveel van Gods waarheid in je draagt, dat de gelegenheden niet meer komen, maar dat ze door jezelf worden geschapen.

En dan komt het ogenblik, dat je de gelegenheden ook kunt laten rusten. Dat je niet meer hoeft te zoeken (als een opportunist misschien); Waar vind ik de kans om verder te komen? Dat je kunt zeggen; "Hier, God is in mij; en alles wat ik begeert is er." Maar tot die tijd....gebruik de dingen, zoals God ze je geeft en probeer niet om God en de wereld en de natuur om te zetten naar je eigen hand. Dat lukt je toch niet.

Zo, en dat is dan misschien geen zondagswijding. Maar het is mijn mening en naar ik meen een lesje, dat sommigen ook wel eens kunnen gebruiken. Prettige dag verder.

0-0-0-0-0

VERKOUDEHEID

Een hoesten en proesten, een snuiven en zuchten, terwijl je jezelf en de wereld niet meer kunt luchten. Je zou van het leven nog wel willen houden, maar je kunt het niet meer, want je bent zo verkouden. Het is of een virus je brein ontsteekt, en via de stembanden woorden wreekt, die je eens te veel hebt gesproken. Een schorre klank, een blaffend geluid en gebroken zoek je je bed op, de drukte uit.

Maar die verkoudheid is niet slechts een stoffelijk lijden. 't Komt ook voor in de geest, geloof me dat vrij. Ook daar is het zaak een verkoudheid te mijden en niet onder zuchten en steunen en lijden te menen, dat je haast weer ten onder gaat.

Want....een gedachte verkeerd begrepen, een teveel van leven, zo maar aanvaard....en je bent weer verkouden! Verdwenen is het licht en de vreugde, waarin je zo even nog waart. Een denken teveel, een jezelf overschatten, een zoeken naar dat, wat je nog niet bezit en het virus werkt in je terwijl je nog ijverig het leven en levende waarden bevit.

Wanneer je in God niet meer durft te vertrouwen, niet meer durft te zoeken naar werkelijk bestaan en voortgaat jezelf maar een wereld te bouwen vol warme dromen en vreemde waan,ik zeg je, dan ben je geestelijk verkouden. Dan....ben je ziek! En terwijl het je schijnt of de wereld een leegte wordt, lijkt het of de kracht van het leven in je wezen verdwijnt.

Maar niet pessimistisch dan alles maar leggen terneer, als zijnde nu eenmaal volbracht. Integendeel, wacht op 't moment van genezing, als in je rijst nieuw denken; een kracht misschien, die je houvast kan schenken op wereld en leven, op verder bestaan. Want, zoals stoffelijke verkoudheid kan geestelijke malaise ook onverwacht snel soms komen en gaan.

U vraagt me om hier uit verkoudheid te bouwen een les met een zin, die nog geestelijk reikt tot dat, wat men leren moet, tot hogere wijsheid, die ergens daar boven de hoofden prijkt. Wel, laat me U zeggen; Verkoudheid is lering, die de natuur op de aarde U geeft. Onthoud die les, en leer haar gebruiken, wanneer U in 't geestelijke leven streeft.

Laat niet zo neerslachtig U steeds maar weer fnuiken. Duik niet in het dompe niet van de ziel. Maar zeg: "Nu ja, 'k ben weer wat verkouden. En zoals die verkoudheid me nu weer beviel, zo zal ze weer gaan. 'k Zal het licht weer bereiken." En bereid U reeds voor op nieuwe kracht. Dan zult U ontdekken, dat op deze wijze de taak van het leven wordt lichter volbracht.

En daarmee heb ik van het onderwerp gemaakt, wat ik ervan maken kon. Zou U menen, dat het zo niet in orde is, dan bent U er verkouden mee. En ik trek me daaruit terug en wens U allen een echt prettige, genoeglijke en ook zegenrijke zondag toe.

UEBER ALLEN GIPFELN IST RUHE

Zouden we dat niet kunnen vertalen: De grootste hoogten zijn vrede?

Vrede is een innerlijke toestand, een kracht, die je doet versmelten met al, wat rond je is. Het is een wegvallen van tegenstellingen en een ervaren van grote innerlijke kracht. Naarmate wij dichter staan bij de lage trappen der ontwikkeling, zijn wij minder in staat om deze grote vrede in onszelf te vinden. Want wij zijn in ons streven eenzijdig, wij zijn in ons denken te beperkt en we menen te zeer, dat wijzelf de wijsheid in pacht hebben. Hoe wij ook stijgen en op welke wijze wij ook stijgen is minder belangrijk. Wanneer wij ons eigen "begrip zover vergroot hebben, dat ons overzicht op het leven voldoende wordt, kennen wij vrede.

Het aangehaalde citaat "Ueber allen Gipfeln is Ruhe," zou ik kunnen vergelijken met een bergtop. Wanneer men uit het gewoel van een maatschappij omhoog klimt tot de top van een berg, ziet men rond zich een wijds landschap. Men ziet hoe onbetekenend in verhouding de mensheid is t.o.v. het geheel. En daardoor ervaart men het streven en jagen van de mensen minder als een kracht, die het eigen wezen aantast. Zo komt men tot rust. En deze rust betekent: Een bevrijding, een vrede, die voortduurt, totdat men weer de menselijke verhoudingen beschouwt voor de werkelijke. Kort zou ik dit willen omschrijven:

Ik ben tot de hoogste hoogte gegaan; en ik heb daar een wijle stil gestaan en de wereld gezien. Toen wist ik: Hoezeer is de mens onbelangrijk; hoeveel meer is er dan menselijk leven en strijden.

Maar ik daalde weer af en ik vond het bestaan vol van een jachten. De vrede leek waan. Ik wilde immers verder leven, streven, overwinnen. Zo verloor ik de vrede en moest ik de strijd met mijzelf opnieuw gaan beginnen.

Totdat ik - bewust van de werkelijkheid - van af de berg kon gaan en in gedachten toch daar hoog, hoog onder de hemel kon staan.

Toen zag ik de onbelangrijkheid van mijn eigen daden en streven. En ik werd niet meer beroerd door al, wat schijnt te zijn de last van 't levens het leed, dat alom steeds weer dreigt. , Want wetend omhoogde Oneindigheid, kwam in mij een gouden rust, als was ik door Kracht, hoger dan zijn, zachtens in slaap gekust.

Zo sluimer, mijn ziel, in het goddelijk Licht. En laat mijn wezen nog gaan in de wereld, zo klein, waar ik helpen kan te ontkomen aan het bestaan, dat vernietiging dreigt te geven.

Laat mij zijn; deel van de grote Rust, Die op de aarde komt en mensen dan omhoog geleidt. Totdat zij ziende voor het eerst de Kracht der eeuwigheid, ook zelve vinden rust.